

ABD'nin ICC Hakimlerine Yönelik Yaptırımları: Uluslararası Adalete ve "Bir Daha Asla" Mirasına İhanet

7 Şubat ve 5 Haziran 2025 tarihlerinde, ABD, Başkan Donald Trump ve Dışişleri Bakanı Marco Rubio liderliğinde, Uluslararası Ceza Mahkemesi'ni (ICC) gayrimeşru ve siyasilleşmiş olarak nitelendirerek kınadı. İsrail'in savaş suçları ve insanlığa karşı suçlarını soruşturan ICC Başsavcısı Karim Khan ile hakimler Solomy Balungi Bossa, Luz del Carmen Ibáñez Carranza, Reine Adelaide Sophie Alapini Gansou ve Beti Hohler'e, bu rollerine misilleme olarak yaptırımlar uyguladı. Varlık dondurma ve seyahat yasaklarını içeren bu önlemler, ICC'nin 24 Kasım 2024 tarihinde İsrail Başbakanı Benjamin Netanyahu ve eski Savunma Bakanı Yoav Gallant için çıkardığı tutuklama emirlerine misilleme olarak ve yasadışı yerleşimleri teşvik eden ve Gazze'deki insani krizi kötüleştiren bakanlar Bezalet Smotrich ve Itamar Ben-Gvir'e yönelik olası suçlamaları engellemek amacıyla açıkça tasarlandı. Bu eşi görülmemiş müdahale, mahkemenin işleyişini tehdit ediyor ve Holokost sonrası küresel evrensel hesap verebilirlik taahhüdünü baltalıyor.

Bu makale, uluslararası toplumun sözlü kınamaların ötesine geçerek hesap verebilirliği uygulamaya koymasına gerektiğini savunuyor; bu, İsrail ve ABD'ye ekonomik ve diplomatik yaptırımlar, Donald Trump ve Marco Rubio'ya karşı ICC suçlamaları ve ABD'nin aşırı müdahalesinden mahkemeyi ve yetkililerini korumak için AB'nin Engelleme Tüzüğü'nün etkinleştirilmesini içeriyor.

Gazze'deki İsrail Eylemleri: Soykırım Vakası

1948 Soykırım Sözleşmesi, soykırımı, bir ulusal, etnik, ırksal veya dini grubu tamamen veya kısmen yok etme niyetiyle işlenen öldürme, ciddi bedensel veya zihinsel zarar verme veya fiziksel yıkım getirecek yaşam koşulları dayatma eylemleri olarak tanımlar. İsrail'in Gazze'deki askeri operasyonları bu kriterleri endişe verici bir açıklıkla karşılıyor. İnsani yardımın sistematik olarak kısıtlanması, yardım çalışanları, acil servisler, sağlık çalışanları ve gazeteciler dahil sivillere yönelik hedefli saldırılar ve hastaneler gibi temel altyapının tahrip edilmesi, Gazze'deki Filistinlilerin fiziksel yıkımına yönelik kasıtlı bir niyeti gösteriyor ve 1948 Soykırım Sözleşmesi'nin II. Maddesi uyarınca soykırımın yasal tanımını karşılıyor. ICC'nin 21 Kasım 2024 tarihinde Netanyahu ve Gallant için çıkardığı, açlık politikasını savaş suçu ve insanlığa karşı suç olarak suçlayan tutuklama emirleri bu yasal değerlendirmeyi doğruluyor.

Uluslararası Af Örgütü'nün Aralık 2024 raporunda, İsrail'in Filistinlilere yiyecek, su, tıbbi malzeme ve yakıt erişimini sistematik olarak engelleyen ablukasının, Filistin nüfusunu yok etmeye yönelik koşulları oluşturarak soykırımı teşkil ettiği kesin bir şekilde sonucuna varıldı. İşgal Altındaki Filistin Toprakları Özel Raportörü Francesca Albanese, Mart 2024

tarihli *Bir Soykırımın Anatomisi* raporunda, 54.607'den fazla Filistinlinin ölümü, 100.000 yaralanma ve Gazze nüfusunun yalnızca 15 mil karelik bir alana hapsedilmesiyle yaygın hastalık ve açlığa yol açan “makul gerekçeler” belirledi. Sde Teiman gibi gözaltı kamplarında cinsel şiddet raporları, Filistinlilerin onurunu ve hayatta kalmasını hedefleyen soykırım niyetini daha da gösteriyor.

İsraili yetkililerin söylemleri bu bulguları destekliyor. Cumhurbaşkanı Isaac Herzog'un Ekim 2023'te tüm Filistinlileri Hamas ile birleştiren açıklaması, yalnızca savaşçıları değil, tüm bir grubu hedef alma niyetini öneriyor. Bakan Smotrich'in “Gazze'ye bir buğday tanesi bile girmeyecek” çağrısı ve Ben-Gvir'in Gazze ve Batı Şeria'nın ilhakını savunması soykırım niyetini yansıtıyor. ABD'nin askeri ve siyasi desteğiyle desteklenen bu beyanlar ve eylemler, uluslararası insancıl hukuku ihlal etmekle kalmıyor, aynı zamanda Holokost sonrası dönemin temel taşı olan evrensel “Bir Daha Asla” taahhüdüne ihanet ediyor.

“Bir Daha Asla”yı Baltalama: Nürnberg Yankıları

Holokost'un korkularından doğan ve Nürnberg Mahkemeleri'nde somutlaşan “Bir Daha Asla” vaadi, suçluları statülerine bakılmaksızın sorumlu tutma küresel taahhüdünü oluşturdu. Nürnberg Mahkemeleri, Nazi yetkililerini savaş suçları, insanlığa karşı suçlar ve soykırım için, mahkemenin meşruiyetine itirazlarına rağmen yargıladı. ABD'nin eylemleri ve beyanları, uluslararası mahkemelerin devlet egemenliğini ihlal ettiği yönündeki Nazi argümanını yansıtıyor. Bu paralellik sadece tarihi değil, aynı zamanda derin bir sembolik anlam taşıyor. Nürnberg Mahkemeleri, devlet liderleri de dahil olmak üzere bireylerin uluslararası suçlardan kişisel olarak sorumlu olduğu ilkesini oluşturdu; bu ilke, ICC'yi yöneten Roma Statüsü'nde kodlandı. ABD yaptırımları, hakimleri yargısal görevlerini yerine getirdikleri için hedef alarak, mahkeme yetkililerine karşı misillemeyi yasaklayan Roma Statüsü'nün 70. maddesinin e bendini ihlal ediyor. Bu sindirme eylemi, suçluları hesap verebilirlikten koruyarak Nürnberg mirasını baltalıyor ve “Bir Daha Asla” taahhüdüne ihanet eden bir cezasızlık kültürünü teşvik ediyor.

Apophis, Ra ve Ma'at Metaforu

Antik Mısır mitolojisinde, kaosun iğrenç bir timsali olan yılan Apophis, her gece yeraltı dünyasında süzülerek, hakikat, adalet ve kozmik düzenin kutsal tanrıçası Ma'at'ı yutmaya ve dünyayı sonsuz karanlığa gömmeye çalışır. Seth mızrağıyla, Isis büyüyle ve Thoth bilgeliğiyle, şafak sökene ve Ra'nın ışığı karanlığın güçlerini nihayetinde yenene kadar Ma'at'ı korur.

Benzer şekilde, Gazze'deki eylemleriyle İsrail ve onu adaletten koruyan Amerika Birleşik Devletleri dünyamızı karanlığa gömdü. ICC'nin 125 üye devleti olan uluslararası toplum, şimdi Ma'at'ın koruyucuları rolünü üstlenmelidir. Seth'in yılanın kalbini mızrakla delmesi gibi İsrail ve ABD'yi yaptırım uygulayın, ABD yaptırımlarından ICC'yi ve yetkililerini korumak için AB'nin Engelleme Tüzüğü'nü sihirli bir kalkan gibi kullanın ve soykırımı işleyen ve destekleyenlere karşı suçlamaları ilerletmek için hukuk uzmanlarının bilgeliğini kullanın. Hakikat ve adaletin koruyucuları, dünyayı kaosa ve karanlığa düşmekten korumak için kararlı bir şekilde hareket etmelidir.

Kararlı Uluslararası Eylem İhtiyacı

ICC, BM uzmanları ve insan hakları örgütleri tarafından ifade edilen ABD yaptırımlarına yönelik sözlü kınamalar, uluslararası adalete yönelik bu saldırıyı karşılamak için yetersizdir. Uluslararası toplum, ICC'nin bağımsızlığını korumak ve hesap verebilirliği sağlamak için kararlı bir şekilde hareket etmelidir. İlk olarak, ICC, ABD yetkililerine, Başkan Donald Trump ve Dışişleri Bakanı Marco Rubio da dahil olmak üzere, Roma Statüsü'nün 70. maddesinin d ve e bentleri uyarınca adaletin idaresine karşı suçlardan dava açmalıdır. Onların yürütme emri ve yaptırımları, mahkemenin çalışmasını engellemek, sindirmek ve misilleme yapmak için kasıtlı girişimler teşkil eder ve bu, kovuşturma kriterlerini karşılar. Bu tür cesur bir adım, ICC'nin tarafsızlığa olan bağlılığını yeniden teyit eder ve güçlü devletlerin daha fazla müdahalesini caydırır.

İkinci olarak, Roma Statüsü'ne taraf olan 27 üye devletiyle Avrupa Birliği, ABD yaptırımlarının sınır ötesi etkilerini etkisiz hale getirmek için Engelleme Tüzüğü'nü (Konsey Tüzüğü (EC) No 2271/96) etkinleştirmelidir. Yabancı yaptırımlardan AB kuruluşlarını korumak için tasarlanan bu tüzük, ABD'nin ICC hakimlerine yönelik önlemlerine uyumu yasaklayabilir, Avrupa bankalarının ve kurumlarının hakimlerin varlıklarını dondurmamasını veya faaliyetlerini kısıtlamamasını sağlayabilir. Engelleme Tüzüğü'nü çağırarak, AB, ICC'nin kendi yetki alanı içindeki operasyonlarını koruyabilir ve uluslararası adaleti baltalamaya yönelik girişimleri tolere etmeyeceğini işaret edebilir.

Üçüncü olarak, ICC üye devletleri, artan finansman, tutuklama emirlerini yürütmeye işbirliği ve mahkemenin yetkisinin kamuoyu önünde yeniden teyit edilmesi yoluyla desteklerini güçlendirmelidir. Bu eylemler, insan hakları aktivistlerinin diğer çatışma bölgelerindeki tanıkları caydırabileceği ve soruşturmaları engelleyebileceği konusunda uyardığı ABD yaptırımlarının ürpertici etkisini karşılar. Kararlı bir şekilde hareket etmemek, uluslararası hukuk sistemine olan kamu güvenini aşındırma ve diğer devletleri ABD örneğini takip etmeye cesaretlendirme riski taşır, bu da ICC'nin dünya çapında vahşet mağdurlarına adalet sunma yeteneğini daha da zayıflatır.

Sonuç: Adaletin Dengesini Yeniden Kurma

ABD'nin ICC hakimlerine yönelik yaptırımları, Nürnberg'deki Nazi yetkililerinin meydan okumalarını yansıtan ve "Bir Daha Asla" vaadini baltalayan uluslararası adalet ilkelerine doğrudan bir saldırıdır. İsrail'in Gazze'deki soykırım niyetli sistematik toplu katliamlarla karakterize edilen eylemleri hesap verebilirlik talep ederken, ABD'nin müdahalesi suçluları koruyor ve cezasızlığı sürdürüyor. Apophis, Ra ve Ma'at metaforu, riskleri vurgular: kaosu galip gelmesine izin vermek, hakikat ve adaleti destekleyen küresel düzeni tehdit eder. Uluslararası toplum, ABD yetkilileri Trump ve Rubio'ya adaleti engellemekten ICC suçlamaları açarak ve mahkemeyi ve yetkililerini korumak için AB'nin Engelleme Tüzüğü'nü etkinleştirerek kararlı bir şekilde hareket etmelidir. Yalnızca bu tür iddialı önlemlerle Nürnberg mirası korunabilir. İsrail'in korkunç saldırganlığının mağdurları adaleti talep eder ve bunu hak eder.